

LES CONFRARIES AL SERVEI DE L'EVANGELITZACIÓ

Conferència inaugural del Sr. Cardenal de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, en el Ve Congrés Català de Congregacions, Confraries i Germandats de Setmana Santa, Mataró 25-27 de febrer de 2011.

Una realitat viva i creixent

Celebrem ja el Ve Congrés Català de Congregacions, Confraries i Germandats de Setmana Santa. És un èxit haver arribat al Ve Congrés a nivell de les diòcesis de Catalunya. El tema d'aquest congrés és molt adient: "Setmana Santa, expressió de fe".

Cal reconèixer la importància pastoral de les confraries, germandats i congregacions per les persones que en formen part i es lliuren generosament a l'assoliment de les seves finalitats i que compten amb un bon nombre de joves, pel treball que realitzen en la formació i en l'espiritualitat dels confreres i per les manifestacions públiques dels misteris de la fe en una societat que tendeix a la privatització de les conviccions religioses. Em plau, doncs, manifestar el meu agraïment a totes les confraries, germandats i congregacions pel treball, projectes i il·lusions que posen al servei de l'Església. En aquesta conferència per raó de brevetat usaré sempre la paraula "confraria" per significar també les germandats i les congregacions.

La Setmana Santa és la celebració dels grans misteris de la passió, mort i resurrecció de Jesucrist. En això consisteix l'autèntica Setmana Santa. Per tant, expressa el nucli central de la fe cristiana. És evident que l'evolució social i cultural de la societat ha donat altres continguts al que anomenem Setmana Santa que

directa o indirectament incideixen en la nostra tradició cristiana i en el tarannà de les mateixes confraries.

Tanmateix, el nostre Congrés ens ha d'ajudar per tal que les confraries de Setmana Santa siguin en les seves activitats religioses, sempre però especialment en aquests dies sants, expressions de la fe cristiana, realitats de l'Església que viu, celebra i manifesta al món la mort i la resurrecció de Jesucrist, Déu i home.

Les confraries de Setmana Santa han nascut fa segles en el nostre país i han tingut diverses finalitats: la celebració del culte, l'ajuda fraterna entre els seus membres, la formació dels confreres, etc. Totes les finalitats que estableixen els estatuts de cadascuna de les confraries s'han d'aconseguir, ja que una confraria, és a dir, una associació de cristians es constitueix precisament per aconseguir unes finalitats. I per assolir-ho tots els confreres han de col·laborar-hi activament.

Actualitat i urgència de l'evangelització

Totes les finalitats de les nostres estimades i importants confraries han de col·laborar directa o indirectament a l'evangelització. Aquesta és una paraula que haureu sentit moltes vegades. La diem i la repetim molt sovint. I què vol dir? Vol dir anunciar Jesucrist, Déu i home, salvador de la humanitat. I si la paraula evangelització la diem moltes i moltes vegades el Papa, els bisbes, els sacerdots, els confreres i tots els cristians, és fonamentalment per dues raons.

La primera raó consisteix en que l'Església existeix per evangelitzar. Aquesta és una veritat importantíssima. Ens ho va recordar molt clarament el Papa Pau VI en la seva exhortació apostòlica "L'evangelització en el món contemporani" de 8 de desembre de 1975. I és un document encara avui molt actual. Ho diu amb aquestes paraules claríssimes: "El deure d'evangelitzar tots els homes constitueix la missió essencial de l'Església. Una tasca i una missió que els canvis vastos de la societat actual fan

encara més urgents. Evangelitzar és, en efecte, la gràcia i la vocació pròpia de l'Església, la seva identitat més profunda. L'Església existeix per evangelitzar".¹ I, la segona raó per la qual parlem molt d'evangelització, consisteix en la seva urgència tal com veiem la societat de l'Europa occidental. Els bisbes catalans en un document de febrer de 2007, dèiem que "la nostra societat es va situant globalment fora de la vida de l'Església i també, en formes i graus diversos, de la fe en Jesucrist"². Avui, també a casa nostra, hi ha moltes persones que viuen com si Déu no existís. Per això el títol d'aquest document és "Creure en l'Evangelí i anunciar-lo amb nou ardor". Ens cal a tots els cristians assumir plenament que la nostra situació, en aquest començament del segle XXI, és de missió. Per això parlem tant d'evangelització. Benet XVI ens diu que "a l'alba del tercer mil·lenni molts germans estan batejats, però no prou evangelitzats"³.

Tots estem cridats a evangelitzar

Hem de sortir de casa i del temple per anunciar Jesucrist arreu i a totes les persones es trobin on siguin. No podem oblidar el que ens ha dit el Sant Pare Benet XVI en la seva primera encíclica, que "no es comença a ser cristià per una decisió ètica o una gran idea, sinó per la trobada amb una Persona que dóna un nou horitzó a la vida"⁴. Aquesta persona és Jesucrist. En aquest sentit, Joan Pau II ens digué que "l'Església ha d'oferir a Europa el bé més preciós i que ningú més no pot donar-li: la fe en Jesucrist, font d'esperança que no defrauda, do que és a l'origen de la unitat espiritual i cultural dels pobles europeus, i que encara avui i en el futur pot ser una contribució essencial en el seu desenvolupament i a la seva integració"⁵.

Hi ha un text molt bonic i molt ric de contingut evangelitzador. Forma part de l'homilia del Papa Benet XVI a l'inici del seu pontificat. Diu això: "Hi ha el desert de la *pobresa*, el desert de la

---

¹ N. 14.

² N. 4.

³ Exhortació apostòlica *Verbum Domini*, de 30 de setembre de 2010, 96.

⁴ *Déu és amor*, 1.

⁵ *L'Església a Europa*, 18.

fam i de la *set*, el desert de l'*abandó*, de la *soledat*, de l'*amor romput*. Existeix també el desert de l'*obscuritat de Déu*, del buit de les ànimes que ja no tenen consciència de la dignitat de l'home. Els deserts exteriors s'han multiplicat en el món, perquè s'han estès els deserts interiors. Per això els tresors de la terra ja no estan al servei del cultiu del jardí de Déu en el que tots puguin viure, sinó subjugats al poder de l'explotació i de la destrucció. L'Església, en el seu conjunt, com també els seus pastors, han de posar-se en camí com Crist, per tal de rescatar els homes del desert i conduir-los al lloc de la vida, vers l'amistat amb el Fill de Déu, vers Aquell que ens dóna la vida i la vida en plenitud". Tan important i urgent és la tasca de l'evangelització que el Sant Pare ha creat, amb el Motu Proprio *Ubicumque et semper*, de 21 de setembre de 2010, un nou organisme en la Cúria Romana: el Consell Pontifici per a la promoció de la nova evangelització.

Evangelitzar: finalitat bàsica de totes les confraries

Les confraries han de tenir sempre molt present que són institucions d'Església i que, per tant, participen com tota l'Església de la gran i joiosa responsabilitat de l'evangelització. Jesús va enviar els seus deixebles a anunciar tot el que els havia dit. Ell ens envia a tots a evangelitzar. El Senyor confià a totes les confraries l'evangelització. Això significa que la configuració i l'activitat de les confraries ha de ser sempre evangelitzadora. I això val per a les confraries en el seu conjunt, com també per a tots els seus membres tan quan actuen conjuntament amb els altres confreres, com quan actuen per separat, perquè els confreres són cristians i tot cristià ha rebut del Senyor pel baptisme el deure d'evangelitzar sempre i arreu on es trobi sol o associat.

Jo diria que les confraries de Setmana Santa tenen encara una exigència mes gran d'anunciar Jesucrist i el seu Evangeli en totes les seves actuacions precisament perquè tota la vostra raó de ser com a confraria i com a confreres és la celebració i manifestació dels grans misteris de la passió, mort i resurrecció de Jesucrist, pels quals el Senyor ens ha salvat.

Això us demana a tots posar la mirada en el rostre diví i humà de Jesús amb interès renovat. Aquest encontre personal amb el Senyor en la seva mort i la seva resurrecció us ajudarà a la conversió, a créixer en la vostra vida de fe, esperança i caritat, en la vostra consciència de ser Església, membres d'una comunitat parroquial i ben presents en el món. Aquesta renovació cristiana us impulsarà un joiós seguiment del Senyor i un major compromís evangelitzador i missioner.

Les confraries de Setmana Santa han d'evangelitzar especialment amb les manifestacions de culte i processionals. Davant de la ignorància religiosa que hi ha en el nostre temps i al desconeixement dels continguts de la fe cristiana en molta gent inclús batejada, les processons de Setmana Santa han de contribuir a difondre el coneixement de la mort i resurrecció de Crist. I aquí ens podríem preguntar si ja hem incorporat els mitjans de comunicació en els actes processionals per explicar a les persones que els contempen el seu significat cristià⁶.

Avui aquestes manifestacions públiques de fe són seguides per molta gent. Enmig de la cultura laïcista actual que tendeix a la privatització de la fe, les confraries surten al carrer a manifestar públicament la fe dels confreres. Aquesta manifestació pública de la fe s'ha de valorar molt i cal dedicar esforços pastorals per evitar algunes possibles incoherències. Cal evitar un culte separat de la fe. Joan Pau II ha afirmat que “deslligar la manifestació de religiositat popular de les arrels evangèliques, reduint-la a una expressió folklòrica o costumista, seria traïr la seva essència vertadera”⁷. Cal evitar, també, un culte separat de la vida, quedant-se en formalisme religiós buit. Finalment, cal evitar un culte separat de l'Església. ¿Com es viu en les confraries la dimensió eclesial, entesa com a pertinença plena i fidel a la comunió de l'Església, que neix de l'eucaristia i en ella s'expressa?

---

⁶ Cf. Lluís Martínez Sistach, *Les confraries de Setmana Santa al servei del culte i de la Caritat*, ponència al III Congrés Català de Germandats i Confraries, Butlletí de l'Arquebisbat de Barcelona, 147 (2007) 222.

⁷ Discurs al Santuari de Nostra Senyora del Rocío, de 14 de juny de 1993.

Espiritualitat dels confreres

Per evangelitzar, per anunciar Jesucrist als germans amb les paraules i el testimoniatge de la pròpia vida, ens cal estar evangelitzats i viure una autèntica espiritualitat centrada en Jesucrist. Penso que les confraries amb l'ajut de les diòcesis i parròquies han d'ajudar els seus membres a créixer en l'espiritualitat pròpia dels laics i laiques cristians. Desitjo assenyalar aquests perfils de l'espiritualitat laïcal que s'ha d'oferir a tots els confreres:

1. Viure el misteri de l'Encarnació. El que al començament del temps Déu va veure que era bo, acabarà al final del temps arribant a la seva perfecció. Jesucrist és la garantia i el camí. Aquesta convicció és bàsica i demana educar per a la presència en el món i per a l'esperança, més que no pas per a la fugida, la desconfiança o la sospita envers la creació. Hi ha una harmonia entre l'obra de la creació i de la salvació, perquè és el mateix Déu qui crea i qui salva. Podríem dir que no es pot ser un bon cristià si no s'és un bon home o una bona dona. I no es pot ser un bon confrere si no s'és un bon home o una bona dona.
2. Incorporar la mort i la resurrecció de Crist en la pròpia vida de cadascú. Vosaltres, confreres, esteu molt units a les diverses advocacions de les vostres confraries que fan referència directa a la mort de Crist. Això ens ajuda a creure que la mort de Jesús el portà a la resurrecció. És el que passa també en la nostra vida cristiana si estem units a Ell. Això ens capacita per acceptar que la mort del gra de blat dona espigues amb molts grans de blat, és signe de fecunditat.
3. Deixar-se portar per l'Esperit de Déu. L'acceptació confiada de l'impuls de l'Esperit de Déu ajuda el cristià a reconèixer el Senyor Jesús i el condueix a discernir en els esdeveniments quotidians de la nostra vida i del nostre entorn, en les exigències i desigs, els signes vertaders de la presència o els plans de Déu.

4. Ser i sentir-se Església, estimar-la, defensar-la i treballar per ella. És la nostra Mare que ens ha engendrat a una nova vida pel baptisme i l'alimenta amb la Paraula de Déu i els sacraments. No podem separar mai Jesucrist de l'Església, el Cap del Cos. Aquesta és una temptació fàcil que es dona també avui entre els cristians. El mateix Jesús ressuscitat digué a Saule camí de Damasc: “Jo sóc Jesús, el qui tu persegueixes”. Perquè Saule perseguia l'Església.
5. Confessar la fe de l'Església, acollint i proclamant la veritat sobre Jesús, sobre l'Església i sobre la persona humana, en obediència al magisteri de l'Església.
6. Testimoniar una comunió ferma, convençuda en filial relació amb el Papa, principi i fonament visible de la unitat de l'Església universal, i amb el Bisbe, principi i fonament visible de l'Església diocesana.

Les confraries s'han creat per oferir aquesta espiritualitat als seus membres. Necessitem laics – homes i dones – entusiasmats per Jesucrist i que estimin l'Església i que segueixin sense por la primera i fonamental vocació a la santedat; laics generosos que lliurin un temps a la setmana a treballar per l'Evangelí en la comunitat cristiana i a la societat; laics que valorin la seva vocació específica d'estar presents en el món com a llevats de l'Evangelí en la transformació de la societat; laics que en l'exercici de la seva professió i dels deures del seu estat de vida, atorguin primacia als continguts i valors de la fe cristiana; laics que amb l'esperit missioner estiguin disposats a ser enviats a ajudar comunitats parroquials de la diòcesi; laics que estiguin oberts a la crida dels pastors per rebre encàrrecs pastorals i col·laborar amb els sacerdots, diaques, religiosos, religioses en les parròquies i en els arxiprestats; laics que vegin la necessitat d'enriquir el seu coneixement de la fe i s'esforcin a aconseguir la formació que requereix el treball eclesial que se'ls confia⁸.

---

⁸ Cf. Lluís Martínez Sistach, *Els laics cristians i l'evangelització*, Conferència en la seu de la Federació de Cristians de Catalunya i de la Fundació Albert Bonet, de Barcelona, 2 de maig de 2005, edició interna de la institució.

Per aconseguir aquesta espiritualitat cal que tots els confreres participin a l'eucaristia dominical. Això és també molt coherent amb el seu amor a Jesús en la seva passió i mort. Perquè fou el dijous sant que Jesús instituí l'eucaristia i ens digué: “Feu això en memòria meva”. I els cristians ho hem de fer cada diumenge.

Participació de les confraries en la pastoral diocesana

Les confraries viuen i actuen en una diòcesi i generalment estan situades en una parròquia. Aquesta és la realitat de les confraries que existeixen a les nostres diòcesis de Catalunya. Hi ha, doncs, unes relacions mútues entre cadascuna de les confraries per una banda i la diòcesi i la parròquia per l'altra. Però aquestes relacions no signifiquen pas que les confraries no siguin part de la diòcesi i de la parròquia. No són pas dues realitats plenament independents i menys oposades. Tot al contrari, la realitat i l'activitat de les confraries demana viure i actuar en el sí d'una Església diocesana i d'una parròquia i arxiprestat.

Les confraries són realitats eclesials, són associacions canòniques de fidels i per existir i actuar en l'Església necessiten de l'aprovació i acompanyament pastoral del bisbe diocesà. Les confraries són associacions integrades fonamentalment per laics i són un reconeixement al dret fonamental d'associació que tenim els batejats en l'Església. És una forma molt activa de participar el laïcat en la missió de l'Església, harmonitzant amb una de les conclusions del 2ⁿ Congrés de Confraries, de l'any 2005, que demanava “prendre major consciència de la condició eclesial del laïcat, del seu paper en la missió de l'Església i de la dimensió eclesial de les confraries”⁹.

La relació del bisbe amb cadascuna de les confraries durant el procés d'aprovació i en la seva vida i activitat és una autèntica garantia per a aquestes institucions i per a tots els seus membres. Al meu parer és evident que Déu és el primer interessat en el bon funcionament d'una confraria. Després, el més interessat és el

---

⁹ N. 1,2.

bisbe diocesà i a continuació els confreres. Aquesta és una veritat que cal tenir sempre present en les relacions amb els pastors. Joan Pau II, parlant de les associacions eclesials – i per tant, també de les confraries –, es pregunta com custodiar i garantir l'autenticitat del carisma, i dóna aquesta resposta: “És fonamental que cada moviment se sotmeti al discerniment de l'autoritat eclesiàstica. Per això, cap carisma no es dispensa de la referència i de la submissió als pastors de l'Església”¹⁰. No es pot oblidar que amb l'aprovació que el bisbe diocesà atorga a una confraria, el seu prestigi moral, necessari per a l'exercici del seu ministeri episcopal, pot quedar compromès si la institució aprovada per ell no és fidel al que ha de ser i obrar.

El pastor diocesà ha d'aprovar els estatuts de les confraries perquè aquestes, atesa la seva finalitat de promoure el culte públic, han de ser associacions públiques¹¹. Això que sembla una activitat burocràtica no ho és pas i no ho ha de ser. Els estatuts són la carta constitucional de la persona jurídica que és una confraria; són com la seva columna vertebral. Un cop aprovats, la confraria es regirà per aquesta normativa que s'ha elaborat respectant la normativa comú de l'Església, però adaptada a cada confraria atesa la seva naturalesa i finalitats. Tanmateix, els estatuts s'han d'observar sempre perquè és una garantia per a la mateixa confraria i també per a tots els seus membres que es lliuren amb interès i generositat a la confraria.

Els estatuts amb els anys poden quedar desfasats. Aquesta és una realitat que han experimentat amb el pas dels temps moltes associacions. Està prevista la modificació dels estatuts en el seu articulat. Cal tenir present que les modificacions dels estatuts un cop aprovades per l'assemblea general de la confraria, no entren

---

¹⁰ Discurs de la Vetlla de Pentecosta als moviments eclesials, de 30 de maig de 1988, núm. 8.

¹¹ El Codi de Dret Canònic de 1983 distingeix entre associacions de fidels públiques i privades. A la llum del que estableix el can. 301 § 1, les confraries de Setmana Santa tenen una finalitat específica que és pròpia de les associacions públiques, com és “promoure el culte públic”. Sobre aquesta qüestió pot consultar-se: Ll. Martínez Sistach, *Las asociaciones de fieles*, 5ª ed., Barcelona 2004, 57-132 i 143-149; J. Manzanares, *Las Cofradías de Semana Santa. Ser y misión*, en *I Congreso Nacional de Cofradías de Semana Santa*, Zamora, 1988, 32-33; F.J. González Díaz, *Posición jurídica de las hermandades y cofradías en el nuevo Código de Derecho Canónico*, en *Asociaciones Canónicas de fieles*, Salamanca, 1987, 256-262.

en vigor fins que han estat aprovades per l'autoritat eclesiàstica competent. Aquesta és una mesura sensata que estableix la normativa canònica en bé de les associacions i com a expressió de la comunió eclesial¹².

És molt important que en les celebracions d'assemblees generals i d'altres òrgans de govern de les confraries, els dirigents tingui a mà —a més del llibre per antonomàsia per als cristians, que és la Bíblia— els estatuts, i que abans de prendre decisions o de realitzar eleccions que estan regulades en l'articulat estatutari, es llegeixin els articles pertinents per tal que les actuacions es facin sempre d'acord amb el que és la norma constitucional de la confraria. Per dir-ho d'una manera gràfica, a la taula de la presidència hi ha d'haver dos llibres: la Bíblia i els estatuts¹³.

El Concili Vaticà II, tractant de l'apostolat dels laics, ha fet unes observacions que són molt adients per tal de vincular les confraries amb l'activitat pastoral diocesana. El document conciliar afirma: “Que cultivin constantment [els laics] el sentit de la diòcesi, de la qual la parròquia és com una cèl·lula, sempre disposats, a invitació del pastor, a servir les iniciatives diocesanes. A més, per atendre les necessitats de les ciutats i del camp, que no limitin la col·laboració als límits de la parròquia o de la diòcesi, sinó que procurin eixamplar-la a l'àmbit interparroquial, interdiocesà, nacional i internacional”¹⁴. Així, doncs, els laics associats en confraries han de tenir aquestes mateixes actituds que es manifestaran en la participació de la confraria en la pastoral d'àmbit parroquial, arxiprestal, diocesà i supradiocesà segons les necessitats i possibilitats.

---

¹² Per entendre millor el sentit dels estatuts d'una associació i per a possibles elaboracions d'estatuts, pot consultar-se el contingut del capítol “Els estatuts de les associacions de fidels” i l'apèndix I, a Lluís Martínez Sistach, *Las asociaciones de fieles*, o.c., 43-55 i 173-192.

¹³ Els estatuts estableixen que l'assemblea general de l'associació és l'òrgan suprem, tanmateix això no significa pas que l'assemblea pugui decidir en contra dels estatuts vigents, sinó que està sempre sotmesa al que estableixen els esmentats estatuts i el dret canònic vigent. Aquesta observació és una expressió ben autèntica de l'actuació democràtica que hi ha d'haver en una associació. Cal, doncs, entendre ben bé el significat exacte quan es parla de l'assemblea general com a òrgan suprem de l'associació.

¹⁴ *Decret de l'Apostolat dels laics*, 10.

Per això les confraries han de tenir una consciència ben viva que viuen i actuen en el si d'una Església diocesana. Les confraries han de viure la diocesaneïtat participant en les celebracions i activitats diocesanes, especialment convocades pel pastor diocesà. El Concili Vaticà II anima els cristians perquè visquin activament la seva pertinença a la pròpia diòcesi, sense tancar-se a grups o institucions locals i alhora assumint una amplitud de mira cada cop més universal¹⁵. Les confraries, així com totes les associacions, han de prendre consciència constantment del que suposa viure en l'Església diocesana i integrar-se en el conjunt, per tal d'aportar-hi i alhora per a rebre'n. La plena comunió eclesial demana la dependència del bisbe i la coordinació amb els altres organismes, associacions i moviments diocesans. Joan Pau II afirma que “tant en l'Església universal com en les Esglésies diocesanes, les associacions i els moviments han d'actuar en plena sintonia eclesial i en obediència a les directrius dels pastors”¹⁶.

Les diòcesis estableixen periòdicament un pla pastoral que assenyala unes prioritats per a totes les institucions eclesials. Convé que totes les associacions i, per tant, totes les confraries acullin el pla pastoral diocesà incorporant alguns objectius i algunes accions a la seva pròpia programació, expressant i vivint així la comunió eclesial, que és un criteri d'eclesialitat per a tota confraria. Aquesta comunió exigeix, a més, el reconeixement de la legítima pluralitat de les diverses formes associades dels laics en l'Església, i, ensems, la disponibilitat a la col·laboració recíproca.

La participació de les confraries en la pastoral parroquial

La majoria de les confraries de Setmana Santa estan vinculades i ubicades a les parròquies, i és absolutament necessari per al bé de les dues institucions que hi hagi una perfecta harmonia, si

---

¹⁵ Cf. Ll. Martínez Sistach, *Naturaleza teológico-canónica de la Iglesia particular*, a “Estudios Canónicos”, Salamanca 1988, 265-294; *L'Església particular en el nou Codi*, a Qüestions de Vida Cristiana, n. 126, 1985, 17-44.

¹⁶ *El tercer mil·lenni que arriba*, 46.

compremem ben bé la naturalesa eclesial de la parròquia. Les confraries, juntament amb altres associacions i moviments, formen part de la comunitat parroquial i han de participar amb esperit de comunió en la tasca que la parròquia té encomanada i que ha d'assolir. Això demana treballar en íntima unió amb el rector, el qual està ajudat pel consell pastoral.

La integració de la confraria en la pastoral parroquial s'aconsegueix més i millor quan els confreres participen activament en serveis parroquials, com la catequesi, Càritas, acolliment de parelles per al sagrament del matrimoni, consell pastoral, consell d'economia, etc. I això fa que aquests confreres contribueixin també a donar una riquesa espiritual i pastoral a la pròpia confraria i als altres confreres.

Aquí el paper del consiliari de la confraria és de capital importància, especialment quan coincideix – com convé molt que sigui – en el rector de la parròquia. Per això caldrà valorar ben positivament la funció del consiliari i acollir sempre les seves orientacions i disposicions, tant l'assoliment de les finalitats religioses i culturals com les de formació i de participació en la pastoral en els diferents àmbits eclesials.

En el si de les confraries es dona la realitat eclesial de la participació de laics i preveres que treballen conjuntament oferint una bona imatge d'Església, en la qual hi ha diferents maneres i responsabilitats de participació i de col·laboració per tal d'assolir l'única missió del poble de Déu. La comunió entre laics i pastors és essencial a l'Església i a tota institució eclesial si vol ser fidel a la seva pròpia naturalesa i si vol realitzar un treball eficient. Cal vetllar aquelles bones relacions, i això s'aconsegueix més fàcilment si tots estan animats per l'amor cristià i si les mútues competències queden clares en els estatuts i s'observen sempre les normes estatutàries. El servei del prevere en el si de la confraria s'ha de veure sempre com un ajut i una garantia d'eclesialitat, de comunió eclesial i de sintonia amb la missió evangelitzadora de l'Església. La funció que realitza és molt necessària i cal que sigui reconeguda i valorada per tots els confreres, especialment pels

dirigents de la institució. El II Congrés de Confraries de Catalunya demanà “que cada confraria, congregació i germandat tinguin un consiliari nomenat pel Sr. Bisbe”¹⁷. Aquesta petició està plenament d’acord amb la normativa canònica vigent que estableix que les associacions públiques han de tenir necessàriament un consiliari nomenat pel bisbe diocesà¹⁸.

La presència servicial del sacerdot en benefici de la confraria posa en relleu la necessitat de valorar la vocació sacerdotal per part de tots els confreres i la participació que han de tenir en la pastoral vocacional. Demanar al Senyor vocacions sacerdotals és responsabilitat de tota la comunitat diocesana i, consegüentment, també correspon a les confraries, ja que necessiten el ministeri presbiteral ateses les seves finalitats religioses.

Les confraries, casa i escola de comunió

L’Església té el repte de ser la casa i l’escola de comunió. L’amor ha de ser la primera i principal finalitat de cada confraria de Setmana Santa per tal d’esdevenir una casa i escola de comunió. A més, els misteris de la passió i mort de Jesucrist són expressió ben palesa de l’amor infinit i misericordiós del Senyor envers tota la humanitat.

Això contribueix a fer que la confraria sigui de debò una comunitat humana i cristiana presidida per l’amor, on tots els confreres se sentin i actuïn com a germans no només per uns vincles d’amistat o de sintonia d’objectius que es volen aconseguir, sinó també i principalment pels vincles de la fe, de l’esperança i de la caritat.

Tots els membres de les confraries ja siguin homes ja siguin dones han de gaudir d’uns mateixos drets i deures. S’ha de reconèixer aquesta plena igualtat sense que sigui possible cap discriminació per raó del sexe. En aquest mateix sentit s’ha manifestat l’arquebisbe de Sevilla, Mons. Juan José Asenjo, amb

---

¹⁷ O.c., 2, 2, 90.

¹⁸ Cf. Càn. 317 § 1.

un decret per a totes les confraries i germandats de la seva arxidiòcesi. I l'anterior arquebisbe de Sevilla, Cardenal Amigo, ja va insistir-hi en aquesta mateixa línia en una exhortació de 12 d'octubre de 2001.

Tots els confreres s'han de sentir responsables de la vida de la confraria amb la voluntat de posar-se al servei del que sigui necessari. L'actitud que han de tenir els que assumeixen càrrecs és la de Jesús, que no va venir a ser servit, sinó a servir i a donar la seva vida com a rescat per a tothom¹⁹ i a la vegada entendre que els qui presideixen són servidors de tots, com el Senyor que essent el primer va rentar els peus als seus deixebles²⁰.

Els bisbes del sud d'Espanya, en una carta pastoral sobre les confraries, afirmen que “desitgem que aquelles persones que exerceixen càrrecs polítics de relleu, en els quals estan sotmesos a ideologia i disciplina de partits concrets, s'abstinguin de participar en l'exercici del govern de les germandats, confraries i dels seus consells locals, per ser aquesta la forma més convenient d'evitar els conflictes de consciència, de salvaguardar la coherència i la llibertat de la persona”²¹

Les confraries davant la crisi econòmica

En els moments que vivim sofrint les greus conseqüències de la crisi econòmica amb més de quatre milions d'aturats, ens cal intensificar la nostra solidaritat i compartir el que tenim. Per això penso que les confraries estan cridades a fer-ho entre els seus membres més necessitats i envers els altres. Aquesta fou una de les finalitats que en els seus orígens tingueren les confraries i molts encara expliciten en els seus estatuts actuals la finalitat de l'ajut mutu entre els confreres especialment en casos de necessitat espiritual i material. Benet XVI va dir que “també l'Església en tant que comunitat ha de posar en pràctica l'amor”²². Els Fets dels

---

¹⁹ Cf. Mt 20, 27.

²⁰ Cf. Jn 13, 12-16.

²¹ *Las Hermandades y las Cofradías*, de 1988, n. 16.

²² *Déu és amor*, 20.

Apòstols ens diuen que “els creients vivien tots units i ho tenien tot en comú; venien les possessions i els béns i ho repartien entre tots, segons la necessitat de cadascú”²³. I el Papa afirma que “en la comunitat dels creients no ha d’haver-hi una forma de pobresa en què es negui a algú els béns necessaris per a la vida decorosa”²⁴. Tot això té molta aplicació en la vida i activitat de les nostres confraries.

La litúrgia i la pietat popular en les confraries

Les confraries estan al servei del culte participant en les celebracions litúrgiques – com l’eucaristia – i promouen i organitzen actes de pietat popular. Les processons són l’activitat més accentuada. És important que es tingui molt clar el valor i la relació entre litúrgia i pietat popular.

La Constitució sobre sagrada litúrgia, del Concili Vaticà II, relaciona la pietat popular amb la litúrgia, afirmant el següent: “Cal que, tenint en compte els temps litúrgics, aquests exercicis piadosos del poble cristià es disposin de manera que s’harmonitzin amb la sagrada litúrgia, en certa manera en derivin, i hi condueixin el poble, perquè la litúrgia, per la seva naturalesa, els és molt superior.”²⁵.

La litúrgia i la pietat popular són dues expressions legítimes del culte cristià, si bé no són homologables. Ambdues no s’han d’oposar, ni equiparar-se, sinó harmonitzar-se. Litúrgia i pietat popular són, per tant, dues expressions culturals que s’han de posar en contacte mutu i fecund; tanmateix, en tot cas, la litúrgia ha de constituir el punt de referència per encarrilar amb lucidesa i prudència els anhels d’oració i de vida carismàtica que es troben en la pietat popular, i, per la seva part, la pietat popular, amb els seus valors simbòlics i expressions, podrà proporcionar a la

---

²³ Ac 2, 44-45.

²⁴ *Déu és amor*, 20.

²⁵ Núm. 13

litúrgia algunes coordinades per a una inculturació vàlida i estímuls per a un dinamisme creador eficaç²⁶.

Tot això demana que els membres de les confraries rebin una formació religiosa, amb continguts litúrgics, per tal que puguin viure més intensament i amb més coherència la seva vida cristiana i perquè les activitats que realitzin les confraries en les celebracions religioses siguin ben adequades. Aquí hi té un paper molt important el consiliari.

La formació dels confreres

Una finalitat molt important de les confraries és la de facilitar la formació religiosa i litúrgica dels seus membres. Aquesta és una assignatura bastant pendent en moltes institucions d'Església i també en les confraries. En general, hi ha entre els cristians un dèficit de formació en el coneixement dels continguts de la fe i moral cristianes, de la pregària i de la litúrgia. Sé que les confraries fan esforços, en general, per organitzar conferències soles o conjuntament amb les parròquies. L'esforç és considerable i els resultats possiblement no són massa optimistes. Tanmateix us demano a les confraries que no desistiu de trobar iniciatives per engrescar i facilitar els membres una formació més rica i sòlida que redundarà positivament la qualitat de la seva vida cristiana i de la mateixa confraria.

Cal encoratjar els consiliaris de les confraries a realitzar amb generositat aquest ministeri de formació i acompanyament dels confreres. Ho demana el *Directori de la parròquia* de la Tarraconense que parla del grup de persones més responsables i actives: “Que hi hagi un acompanyament sol·lícit d'aquestes persones, tan per acompanyar i alimentar la seva fe com perquè elles també siguin obertes i acollidores de tothom”²⁷.

---

²⁶ Cf. *Directori sobre pietat popular i litúrgia*, 58.

²⁷ N. 56.

Convindria que en cada confraria algun membre assolís una formació religiosa de més alt nivell, en l'Institut Superior de Ciències Religioses de les diòcesis, en la Facultat de Teologia de Catalunya o en l'Institut Superior de Litúrgia que tenim a Barcelona. En relació a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona cal dir que funciona també en la modalitat *on line* que permet seguir-ho des de casa.

Cloenda

Hem reflexionat sobre alguns aspectes de la vida de les confraries que es donen en major o menor grau en cadascuna d'aquestes realitats. Acabo com he començat: Gràcies confreres, germandats i congregacions de Setmana Santa pel vostre servei a les diòcesis i a les parròquies. Tanmateix teniu el repte d'oferir als germans confreres i als de fora unencontre personal amb Jesucrist, l'únic que pot donar sentit ple a la vida. Aquesta és la finalitat principal de les nostres estimades confraries, germandats i congregacions de Setmana Santa.

Mataró, 26 de febrer de 2011

+ Lluís Martínez Sistach
Cardenal Arquebisbe de Barcelona